

مقدمه مؤلف

دوست خوبم. سلام!

با تغییر رویکرد سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان در طراحی سؤالات آزمون ورودی مدارس تیزهوشان و تغییر فاز سؤالات از «ریاضی پیشرفته» به «هوش ریاضی» در پایه‌ی ششم، همچنین گنجاندن سؤالات هوش ریاضی در دفترچه‌ی شماره‌ی یک آزمون تیزهوشان نهم به دهم، جای خالی این کتاب به شدت احساس می‌شدا! کتابی که حاوی سؤالات «هوش ریاضی» باشد، نه «ریاضی پیشرفته». ویژگی‌های سؤالات هوش ریاضی مشخصاً در سه مورد خلاصه می‌شود:

۱) سؤالات هوش که با عدد ساخته شده‌اند. ۲) سؤالات متوسط ریاضی که برای حل کردن آن‌ها باید خلاقیت، ابتکار و ذکاوت داشت و گرنه زمان حل آن‌ها طولانی می‌شود. ۳) مسئله‌های مفهومی ریاضی که دانش‌آموز باید با خواندن آن‌ها متوجه مبحث مربوطه در کتاب ریاضی مدرسه‌اش بشود.

در این کتاب، ۴۰ تیپ هوش ریاضی گردآوری کرده‌ام که حداقل سواد مدرسه‌ای برای یادگیری و حل آن‌ها، تسلط بر ریاضی پنجم و ششم دبستان است. گرچه مخاطب هدف این کتاب، دانش‌آموزان ششم هستند ولی دانش‌آموزان پایه‌های هفتم، هشتم و نهم هم می‌توانند از این کتاب برای تقویت بیشتر هوش ریاضی خود بهره‌مند شوند. دقیقاً مانند کتاب اول از سری سه‌گانه‌ی هوش خیلی سبز که به هوش کلامی و درک مطلب اختصاص داشت، در هر تیپ این کتاب هم، درس‌نامه‌ی مختصر و مفیدی نوشته‌ام که با نماد توضیحات کلی و عمومی را به دانش‌آموز منتقل می‌کند. پیش‌نیاز علمی هر تیپ هم با نماد مشخص شده و ترفندهای منحصر به فرد حل سؤالات هر تیپ با نماد به شما کمک می‌کند تا با تسلط بیشتری مشغول حل سؤالات شوید.

در ادامه، دو مثال حل شده وجود دارد که خواندن آن‌ها شدیداً توصیه می‌شود. سؤالات هر تیپ را با شبیه آسان به دشوار مرتب کرده‌ام و اما اصل ماجرای این کتاب در پاسخ‌نامه‌ی تشریحی آن است. شدیداً توصیه می‌کنم حتی اگر سؤالی را درست حل کردید، باز هم حتماً پاسخ‌نامه‌ی آن را نگاه کنید، چون عمدتی مطالب آموزشی در پاسخ تشریحی مرور شده است.

خوشحال می‌شوم اگر ایرادی در کتاب دیدید یا پیشنهادی برای بهترشدن آن داشتید، آن را از طریق راههایی که در صفحه‌ی شناسنامه‌ی کتاب وجود دارد به من منتقل کنید.

به رسم همهی مؤلفان، جا دارد در پایان از رهنمودهای جناب آقای دکتر اسلامی، آقای مهندس علی باقری و جناب آقای محمدرضا محمدی و نیز از همدلی و صبوری سرکار خانم هتاو مرادی تشکر ویژه داشته باشم. همچنین از همسر و فرزند عزیزم به سبب صبر، عشق و پشتیبانی، دستیاران گرامی ام جناب آقای امید صدیقی و سرکار خانم دردانه غلامی به سبب تعهد و تلاششان و همهی شاگردان دوستداشتنی ام و والدین آگاه و پیگیر بابت تشویق‌ها و انگیزه‌دادن‌هایشان سپاس‌گزارم.

محمد رضا فاتحی نسب

آبان ۱۴۰۰

۱۴۰۲ ویرایش

خدا رو شکر که استقبال از کتاب هوش ریاضی هم مثل دو کتاب دیگر از سری سه‌گانه هوش خیلی عالی و دلگرم‌کننده بود. همین شد که با دوستان خیلی‌سبز تصمیم گرفتیم ویرایش جدیدی از کتاب را منتشر کنیم.

تغییرات ویرایش جدید به صورت زیر است:

- ﴿ رفع ایرادات فنی و محتوایی ویراست اول
- ﴿ اضافه کردن پنج الی ده سؤال به سؤالات هر تیپ
- ﴿ اضافه کردن سؤالات آزمون‌های تیزهوشان ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲
- ﴿ بهروزکردن درسنامه‌ها و سؤالات

خیلی خوشحالیم که در سومین سال پیاپی همه سؤالات آزمون‌های تیزهوشان ششم و نهم در تیپ‌های هر سه کتاب موجود بوده و بچه‌هایی که سه‌گانه هوش خیلی‌سبز رو چه به عنوان منبع اصلی و چه به عنوان منبع جمع‌بندی انتخاب کرده بودن توانستن آزمون خوبی رو تجربه کنن.

محمد رضا فاتحی نسب

مرداد ۱۴۰۲

بخش اول: هوش عددي

۱

- ٨ تیپ ۱: الگوی عددی
- ۱۲ تیپ ۲: الگوی جدولی
- ۱۷ تیپ ۳: الگوی حروفی
- ۲۰ تیپ ۴: عدد متفاوت
- ۲۲ تیپ ۵: نسبت اعداد
- ۲۴ تیپ ۶: موقعیت اعداد و حروف در جدول
- ۲۸ تیپ ۷: چینش چهار عمل اصلی
- ۳۱ تیپ ۸: بخش پذیری
- ۳۴ تیپ ۹: میانگین
- ۳۷ تیپ ۱۰: آرایش نشستن و مقایسه
- ۴۱ تیپ ۱۱: سن و سال
- ۴۳ تیپ ۱۲: موازنه
- ۴۸ تیپ ۱۳: توزین
- ۵۱ تیپ ۱۴: روزشماری
- ۵۴ تیپ ۱۵: ماشین اعداد
- ۶۲ تیپ ۱۶: کفایت داده
- ۶۷ تیپ ۱۷: مربع جادویی
- ۷۰ تیپ ۱۸: شمارش افراد
- ۷۳ تیپ ۱۹: اعداد صحیح
- ۷۶ تیپ ۲۰: کسر
- ۷۹ تیپ ۲۱: عدههای اعشاری
- ۸۱ تیپ ۲۲: محاسبات
- ۸۴ تیپ ۲۳: مجموع اعداد منظم
- ۸۷ تیپ ۲۴: اصل لانه کبوتری
- ۹۰ تیپ ۲۵: احتمال
- ۹۲ تیپ ۲۶: تقریب
- ۹۵ تیپ ۲۷: ترتیب عملیات

- ۹۸ تیپ ۲۸: عملگرها
- ۱۰۱ تیپ ۲۹: تناسب
- ۱۰۴ تیپ ۳۰: درصد
- ۱۰۶ تیپ ۳۱: درآمد و دستمزد
- ۱۱۰ تیپ ۳۲: اصل ضرب

۱۱۳

بخش دوم: هوش هندسی

- ۱۱۴ تیپ ۳۳: محیط
- ۱۱۷ تیپ ۳۴: مساحت
- ۱۲۰ تیپ ۳۵: تجسم دو بعدی
- ۱۲۵ تیپ ۳۶: فاصله یابی
- ۱۲۸ تیپ ۳۷: مسیرشماری
- ۱۳۳ تیپ ۳۸: شکل شماری
- ۱۳۷ تیپ ۳۹: زاویه
- ۱۴۰ تیپ ۴۰: دید دوربین
- ۱۴۴ پاسخ نامه
- ۲۴۶ پاسخ نامه کلیدی

(۷,۱۴),(۲۴,۴۸),(۶۴,۱۳۲)	۱۳۲ ۱	۱۴ ۲	۷ ۱	۱۰۶ کدام عدد با بقیه متفاوت است؟
۱۲,۱۴,۱۳,۱۴,۱۶,۱۴,۱۵,۱۴,۱۶,۱۴	۱۵ ۱	۱۲ ۲	۱۶ ۱	۱۰۷ عدد متفاوت در کدام گزینه آمده است؟
۱,۴,۱۰,۲۲,۴۶,۹۶	۱۰ ۱	۹۶ ۲	۴۶ ۱	۱۰۸ کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟
				۱۰۹ کدام عدد با بقیه متفاوت است؟
۳۶ و ۳ و ۱۲	۴۵ و ۴ و ۸۱	۵۶ و ۳۱ و ۵۶	۸۷ و ۹۳ و ۲	۱۱۰ گروه عددی متفاوت در کدام گزینه آمده است؟
۱۱۱,۲۱۲,۶۳۲,۹۹۱,۸۸۰,۸۴۲	۸۸۰ ۱	۲۱۲ ۲	۱۱۱ ۱	۱۱۱ عدد متفاوت در کدام گزینه آمده است؟
۱۱۶,۱۱۱,۱۰۱,۸۶,۶۶,۴۲,۱۱,-۲۴	۶۶ ۱	۱۰۱ ۲	۴۲ ۱	۱۱۲ کدام عدد ارتباطی با بقیه ندارد؟
۷,۱۲۴,۶۳,۲۱۵,۲۶	۱۷۱,۱۸۳,۲۴۳,۲۶۱,۳۶۰,۲۶۱	۶۹,۹۲,۴۶,۳۳,۲۳	۲۰,۲۳,۲۹,۱۳,۱۷	۱۱۳ در کدام گزینه رابطه‌ی بین عددها با بقیه‌ی گزینه‌ها متفاوت است؟
	۱۲,۱۴,۱۶,۱۸,۲۰,۲۲	۲۲ ۱	۱۶۹,۴۸,۱۲۱,۶۴,۸۱	۱ ۱
	۲,۳,۵,۷,۱۱,۱۳	۷۲۹,۲۳۵,۲۱۳,۴۳۷,۳۳۶,۱۱۲	۳,۷,۱۱,۱۵,۱۹,۲۳,۲۷	۱ ۱
	۱,۴,۹,۱۶,۲۵,۳۴	۳۶,۱۵,۳۰,۱۸,۲۱,۲۷		۱ ۱

درسنامه همان‌طور که در هوش کلامی و تصویری نسبت واژگان و نسبت تصاویر داریم در هوش ریاضی هم نسبت اعداد داریم. در این تیپ شما باید تغییرات رقم‌های دو عدد رو دنبال و رابطه‌ی اون‌ها رو کشف کنید و بعد از اون، همون رابطه رو روی عددی که سوال داده پیاده کنید و جواب رو از بین گزینه‌ها پیدا کنید.

شناخت جایگاه رقم‌ها در اعداد و تمرکز و دقت از پیش‌نیازهای لازم این تیپ از سوالاته.

اول به جایگاه‌ها دقت کنید و بعد به کم و زیاد شدن رقم‌ها. این خیلی مهمه. اگر رقم‌ها عوض نشده باشن حتماً جایگاه‌شون تغییر کرده.

..... ۴۱۸۲ به ۵۲۹۳ مانند ۳۸۵۲ است به .....

۲۵۲۷ ۱

۴۱۵۲ ۲

۴۹۶۳ ۱

۴۹۶۶ ۱

پاسخ چون رقم‌ها عوض‌شدن پس باید دنبال اضافه یا کم شدن بهشون می‌بودم، با کمی دقت متوجه شدم به هر رقم عدد ۴۱۸۲، یک واحد اضافه شده، پس من هم به رقم‌های ۳۸۵۲ یک واحد اضافه کردم و عدد ۵۰۲ به دست آمد. بنابراین پاسخ این سؤال می‌شه گزینه‌ی دو.

..... ۷۳۸۴۲۳ ۲۱۴۸۷۳ میشال ..... ۴۳۹۱۲۴ است به

۴۳۱۹۲۴

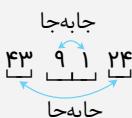
۲۴۱۹۴۳

۲۴۹۱۴۳

۹۱۲۴۴۳

→ ۷۳ ۸۴ ۲۱

→ ۲۴ ۱۹ ۴۳

بعد از کشف رابطه، عدد خواسته شده رو ساختم:
پس جواب این سؤال می‌شه گزینه‌ی سه.

سوالات تیپ ۵

(۱۱۶) نسبت ۴۵۸۳ به ۴۵۸۷ همانند ۴۳۸۷ است به

۹۸۷۶

۵۴۹۹

۹۴۶۵

۵۴۹۸

۳۷۵۹

۱۶۰۳

۴۰۱۳

۱۶۳۰

۱۴۸۵۱

۳۶۴۲۷۳

۳۷۴۲۶۲

۱۴۰۵۱

۳۷۶

۳۶۷

۷۲۶

۷۶۳

۹۴۲۱

۱۲۹۴

۱۹۲۴

۹۲۴۱

۸۱۲۱۰۲۶

۹۳۰۲۶۸۱

۹۱۸۲۱۴۵

۸۱۱۲۱۰۲۶

۴۸۲۶

۸۶۲۴

۲۶۴۸

۶۴۸۲

۴۴۰۷

۴۴۵۷

۴۵۰۷

۴۵۰۷

۳۰۴۸

۸۰۳۵

۸۰۵۲

۸۱۳۵

۵۸۵

۸۵۵

۴۷۴

۴۴۷

۴۲۳۵

۴۳۵۶

۴۶۴۶

۴۴۳۱

۲۴۰۸

۹۸۰۸

۸۸۰۲

۸۶۰۴

(۹۹) ششم به هفتم

۹۲۸۳۷

۸۷۹۲۳

۲۹۸۷۲

۸۷۹۳۲

۳۴۷۳۵

۴۷۵۴۴

۳۲۵۷۵

۴۶۸۹۴

۴۴۳۷۶

۶۷۳۴۶

۵۵۳۷۶

۷۶۳۵۵

(۱۳۱) ..... به ۹۸۷۶ میل ۴۲۲۱ است

۵۴۳۲ ۲

۵۵۵۵ ۲

۱۲۳۴ ۲

۴۲۲۳ ۱

۵۶۸۴ ۲

۵۸۶۴ ۲

۶۵۸۴ ۲

۵۴۶۸ ۱

(۱۳۲) ..... به ۳۱۶۴ میل ۸۴۵۶ است

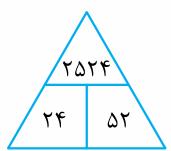
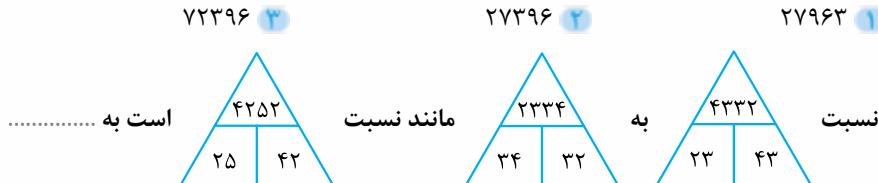
۷۲۹۶۳ ۲

۷۲۲۹۶ ۲

۲۷۲۹۶ ۲

۲۷۹۶۳ ۱

(۱۳۳) نسبت ۱۳۶۵۲ به ۲۶۲۵۱ و نسبت ۲۹۶۸۴ به ۴۶۹۸۲ مانند نسبت ۶۳۷۹۲ است

(۱۳۴) نسبت ۱۳۶۵۲ به ۲۶۲۵۱ و نسبت ۲۹۶۸۴ به ۴۶۹۸۲ مانند نسبت ۶۳۷۹۲ است

۲۵۳۵ ۲

۱۷۱۹ ۲

۱۹۱۷ ۲

۳۵۲۵ ۱

۸۱۰ و ۳۸۵ ۲

۶۱۰ و ۸۵ ۲

۸۱۰ و ۸۵ ۱

۸۱۶ ۲

۶۲۶ ۲

۱۶۸۶ ۲

۸۲۶ ۱

۴۸۷۴۵ ۲

۴۴۵۷۸ ۲

۴۸۷۵۴ ۲

۴۷۴۸۵ ۱

۲۸۶۲۵ ۲

۲۲۶۸۵ ۲

۲۵۸۶۲ ۲

۸۶۲۲۵ ۱

(۱۴۰) ..... مثل ۶۶ است به □ ▲ ○ ○

۳۲ ۲

۳۳ ۲

۴۲ ۲

۲۲ ۱

موقعیت اعداد و حروف در جدول

درست نامه واقعیت اینه که این تیپ بیشتر به درد قسمت سرعت و دقت آزمون می خوره تا هوش ریاضی! ولی با توجه به این که بالآخره داخلش عدد داره مجبور شدیم اینجا بیاریمش. توی این سؤالها شما باید یک عدد یا حرف خاص رو توی جدول پیدا کنید. آدرس بهتون داده میشه و خُب اگر بتونید در زمان کمی مثلًا ۲۰ ثانیه کار رو تومم کنید واقعاً گل کاشتید. راستی! بد نیست یک بار برای همیشه «اعداد اول» رو یاد بگیریم: اعداد اول عدهایی هستن که فقط بر خودشون و یک بخش پذیر هستند مثل: ۵، ۱۱، ۱۷، ۲۳ و ...

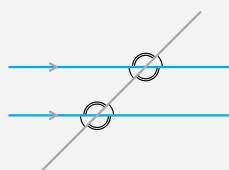
% تمرکز به معنی واقعی کلمه به کارتون میاد. و گرنه حل کردن این سؤال رو حتی دانشآموزهای سوم دبستان هم بلد هستن! مهم اینه که تمرکز کنی و بتونی زمان ذخیره کنی.

توی این تیپ قراره سؤالهای مربوط به زاویه و روابط اون رو با هم حل کنیم. توی بخش پیش‌نیاز هر چیز

درس‌نامه

لازم دارید می‌گم براتون.

- ۱ متمم متمم یک زاویه و مکمل مکمل یک زاویه می‌شود خود آن زاویه.
- ۲ اختلاف متمم و مکمل هر زاویه دلخواه، 90° درجه است.

- ۳ هرگاه دو خط موازی را یک خط مورب قطع کند، هشت زاویه به وجود می‌آید که چهارتا
- چهارتا با هم برابرند، تندها با هم و بازها هم با هم.

- ۴ به دو تا زاویه‌ی مجاور (کنار هم) که جمعشون بشه 180° درجه می‌گن مجانب.
- ۵ رابطه‌ی محاسبه‌ی زاویه‌ی بین ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار:

$$\text{اختلاف دو عدد به دست آمده} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} (\text{دقیقه} \times 5 / 5) \\ (\text{ساعت} \times 30 \times 5) \end{array} \right.$$

- ۶ دو زاویه‌ی متقابل به رأس مساوی هستند.

(۲) $\times 180^\circ$ – تعداد ضلع‌ها

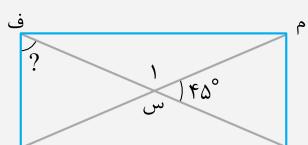
- ۷ مجموع زاویه‌های داخلی هر شکل از رابطه‌ی مقابل به دست می‌آید.
- ۸ مجموع زاویه‌های خارجی هر شکل 360° درجه است.

حتماً سؤال رو خوب بخونید و حتماً گزینه‌ها رو بررسی کنید و بعد اقدام به حل کردن سؤال کنید.

مثال در مستطیل مقابل، اندازه‌ی زاویه‌ی مشخص شده، چند درجه است؟

- ۱ ۵۵
- ۲ ۶۰
- ۳ ۶۷
- ۴ ۶۷ / ۵

پاسخ با دقت توی شکل متوجه شدم که می‌تونم زاویه‌ی یک رو پیدا کنم چون با $180 - 45 = 135^\circ$ زاویه‌ی 45° درجه، مکمل هستند:

یاد خاصیت‌های مستطیل افتادم، قطرها با هم برابرند و یکدیگر را نصف می‌کنند پس مثلث (m س f) متساوی‌الساقین هست و زاویه‌های (s س m) و (s س f) برابرند:

? = $90 - 22 / 5 = 67 / 5^\circ$ برای پیداکردن زاویه کافیه که $22 / 5$ درجه را از زاویه راست مستطیل (90° درجه) کم کنم.

پس جواب این سؤال می‌شه گزینه‌ی سه.

مثال متمم مکمل زاویه‌ی 120° درجه، چند برابر مکمل متمم زاویه‌ی 30° درجه است؟

- ۱ ۰ / ۵
- ۲ ۰ / ۲۵
- ۳ ۰ / ۷۵
- ۴ ۰ / ۴۵

$$\left\{ \begin{array}{l} 120^\circ - 120^\circ = 60^\circ \Rightarrow \text{مکمل } 60^\circ \\ 90 - 60 = 30^\circ \Rightarrow \text{متمم } 30^\circ \\ 90^\circ - 30^\circ = 60^\circ \Rightarrow \text{متمم } 60^\circ \\ 180^\circ - 60^\circ = 120^\circ \Rightarrow \text{مکمل } 120^\circ \end{array} \right.$$

پاسخ از راهبرد زیرمسئله حل کردم این سؤال رو!

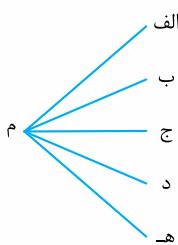
پس پاسخ این سؤال می‌شه گزینه‌ی دو یعنی $0 / 25$ برابر.

سوالات تیپ ۳۹

۹۹۵) اگر اضلاع دو زاویه موازی باشند، آن دو زاویه:

- ۱) مساوی‌اند.
- ۲) مکمل‌اند.
- ۳) گزینه‌های (۱) یا (۳) صحیح هستند.

۹۹۶) در شکل رویه‌رو، چند زاویه‌ی تنند وجود دارد؟

- ۷ ۱
- ۱۰ ۲
- ۱۲ ۳
- ۱۵ ۴

۹۹۷) کدام جمله درست است؟

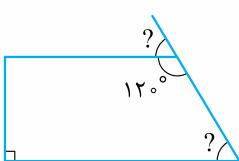
- ۱) متمم هر زاویه از خود آن زاویه کوچک‌تر است.
- ۲) متمم هر زاویه‌ی تنند، یک زاویه‌ی تنند است.

۹۹۸) مکملِ مکملِ متمم زاویه‌ی 52° درجه کدام است؟

- ۱) 138°
- ۲) 142°
- ۳) 38°
- ۴) 52°

۹۹۹) شکل رویه‌رو یک ذوزنقه است. اندازه‌ی زاویه‌های مشخص شده چند درجه است؟

- ۱) 30° و 60°
- ۲) 30° و 30°
- ۳) 60° و 60°

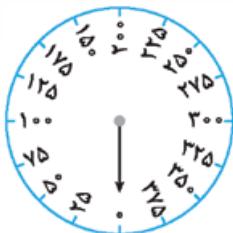
۱۰۰۰) از دو زاویه‌ی مجانب، یکی 4° برابر دیگری است. اندازه‌ی زاویه‌ی کوچک‌تر چند درجه است؟

- ۱) 36°
- ۲) 32°
- ۳) 72°

۱۰۰۱) زاویه‌ی بین دو عقربه‌ی ساعت در کدام گزینه از بقیه کوچک‌تر است؟

- ۱) $2:25'$
- ۲) $12:15'$
- ۳) $8:55'$

۱۰۰۲) ترازوی عقره‌ای می‌تواند بسته‌هایی را تا 400 گرم وزن کند. با وزنه‌ی 50 گرمی عقربه‌ی ترازو چند درجه تغییر می‌کند؟

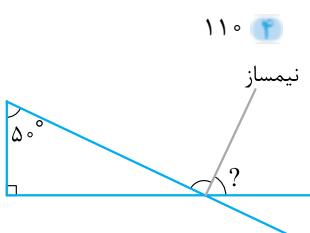

- ۱) 90°
- ۲) 60°
- ۳) 80°
- ۴) 45°

۱۰۰۳) در شکل مقابل، $\hat{O}_1 + \hat{O}_2 + \hat{O}_3 = 200^\circ$ است. $\hat{O}_2$ چند درجه است؟

- ۱) 20°
- ۲) 100°
- ۳) 120°
- ۴) 160°

۱۰۰۴) اندازه‌ی زاویه‌ی بین نیمسازهای دو زاویه‌ی مجاور 55° است. اگر تفاضل این دو زاویه 40° درجه باشد، اندازه‌ی زاویه‌ی بزرگ تر چند درجه است؟

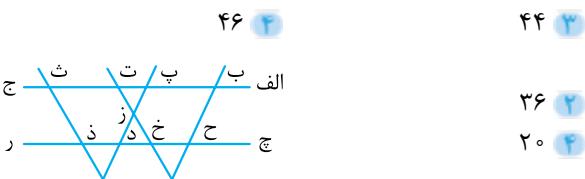

- ۱) 65°
- ۲) 75°

۱۰۰۵) اندازه‌ی زاویه‌ی خواسته‌شده، چند درجه است؟

- ۱) 70°
- ۲) 120°
- ۳) 40°
- ۴) 100°

۱۰۰۶) پنج خط که در یک نقطه یکدیگر را قطع می‌کنند، زاویه‌هایی مساوی به وجود می‌آورند. متمم هر یک از این زاویه‌ها چند درجه است؟

- ۱) 46°
- ۲) 44°
- ۳) 54°
- ۴) 36°

۱۰۰۷) در شکل رویه‌رو چند زاویه‌ی نیم‌صفحه دیده می‌شود؟

- ۱) 18°
- ۲) 9°
- ۳) 138°
- ۴) 20°

۶۳۲ , ۹۹۱

$$6 \overline{)3} \rightarrow 3 \Rightarrow 2 , 9 \overline{)9} \rightarrow 9 \Rightarrow 1$$

۸۸۰ , ۸۴۲

$$! , 8 \overline{)8} \rightarrow 4 \Rightarrow 2$$

(112) در این الگو، عددها با مضارب ۵، کم شده‌اند.
به جز عدد ۴۲.

$$116 \xrightarrow{-5} 111 \xrightarrow{-1} 101 \xrightarrow{-15} 86$$

$$\xrightarrow{-20} 66 \xrightarrow{\times} 42 \xrightarrow{-25} 41 \xrightarrow{-30} 11 \xrightarrow{-25} -24$$

(113) در گزینه‌ی (۱) عددها با مربع کامل اضافه شده‌اند.

$$1 \xrightarrow{+1} 2 \xrightarrow{+4} 6 \xrightarrow{+9} 15$$

$$\xrightarrow{+16} 31 \xrightarrow{+25} \dots$$

در گزینه‌ی (۳)، عددها چهارتا اضافه شده‌اند:

$$3 \xrightarrow{+4} 7 \xrightarrow{+4} 11 \xrightarrow{+4} 15$$

$$\xrightarrow{+4} 19 \xrightarrow{+4} \dots$$

در گزینه‌ی (۴)، عددها دوتا دوتا اضافه شده‌اند:

$$12 \xrightarrow{+2} 14 \xrightarrow{+2} 16 \xrightarrow{+2} 18$$

$$\xrightarrow{+2} 20 \xrightarrow{+2} \dots$$

ولی در گزینه‌ی (۲)، الگو افزایشی نیست و همه‌ی عددها به جز ۱۸۳ بر ۹ بخش‌پذیر هستند.

(114) در گزینه‌ی (۱)، همه‌ی اعداد مربع کامل هستند به جز عدد ۴۸.

در گزینه‌ی (۲)، همه‌ی اعداد اول هستند (فقط بر خودشان و یک بخش‌پذیرند) به جز عدد ۲۰.

در گزینه‌ی (۳)، همه‌ی اعداد مضرب ۲۳ هستند به جز عدد ۳۳. ولی در گزینه‌ی (۴)، همه‌ی عددها، یکی کمتر از مکعب عددهای طبیعی هستند.

(115) در گزینه‌ی (۱)، همه‌ی عددها از این الگو پیروی می‌کنند: یکان = دهگان + صدگان

در گزینه‌ی (۲)، همه‌ی عددها اول هستند. (فقط بر یک و خودشان بخش‌پذیرند).

در گزینه‌ی (۳)، همه‌ی عددها بر ۳ بخش‌پذیرند.

ولی در گزینه‌ی (۴)، به جز ۳۴، بقیه مربع کامل هستند.

تیپ ۵ | نسبت اعداد

(116) گزینه‌ی ۱ با دقت در رقم‌های داده شده متوجه می‌شویم

همه‌ی رقم‌ها یک واحد اضافه شده‌اند.

$$4583 \xrightarrow{\text{هر رقم یک واحد}} 5694$$

$$4387 \xrightarrow{\text{هر رقم یک واحد}} 5498$$

(103) گزینه‌ی ۴ به جز عدد ۴۸۴، در بقیه‌ی عددها، رقم وسط، حاصل ضرب یکان و صدگان است.

$$111, 1 \xrightarrow{\downarrow} 9 \xrightarrow{\downarrow} 2 \xrightarrow{\downarrow} 8 \xrightarrow{\downarrow} 4, 3 \xrightarrow{\downarrow} 6 \xrightarrow{\downarrow} 2, 3 \xrightarrow{\downarrow} 9 \xrightarrow{\downarrow} 3, 4 \xrightarrow{\downarrow} 8 \xrightarrow{\downarrow} 6 \xrightarrow{\downarrow} 1 \\ \downarrow \times 9 \quad \downarrow \times 4 \quad \downarrow \times 2 \quad \downarrow \times 3 \quad \downarrow \times 2 \quad \downarrow \times 1$$

(104) گزینه‌ی ۱ اگر رقم‌های صدگان و دهگان عددهای سه‌ رقمی را در هم ضرب کنیم و حاصل را با یکان جمع کنیم، عددی ساخته می‌شود که درون دایره وجود دارد!

$$1 \times 2 + 7 = 9 \checkmark \quad 5 \times 2 + 1 = 11 \checkmark \quad 4 \times 7 + 8 = 36 \checkmark$$

پس عدد ۲۴ در این شکل اضافی است.

(105) گزینه‌ی ۲ در همه‌ی اشکال، اعداد بالا مضرب چهار هستند، عدد سمت راست، مضرب پنج و عدد سمت چپ مضرب شش هستند، البته به جز عدد ۳۵.

(106) گزینه‌ی ۴ هر دو عدد، رابطه‌ی دوبرابری دارند به جز ۶۴ و ۱۳۲.

$$64 \xrightarrow{\times 2} 132 \\ \downarrow \times 2 \quad 128$$

(107) گزینه‌ی ۲ عددهای ۱۴ ثابت هستند و بقیه‌ی عددها باید یکی یکی اضافه شوند.

$$12, 14, 13, 14, 16, 14, 15, 14, 16, 14 \\ \downarrow \\ 12, 13, 14, 15, 16$$

در حقیقت باید به جای ۱۶، ۱۴ می‌آمد.

(108) گزینه‌ی ۱ عدد درون دایره اختلاف مجموع اعداد پایین، راست و چپ از عدد بالای هر شکل است.

$$\begin{array}{ccccc} 9 & & & & \\ & 15 & 46 & 17 & \\ & \diagup & \diagdown & & \\ 12 & & & & 14 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} 7 & & & & \\ & 27 & 54 & 15 & \\ & \diagup & \diagdown & & \\ 22 & & & & 19 \end{array}$$

$$(23+15+17)-9=46 \quad (27+19+15)-7=54$$

$$\begin{array}{ccccc} 13 & & & & \\ & 11 & 28 & 9 & \\ & \diagup & \diagdown & & \\ 21 & & & & 21 \end{array}$$

این رابطه در شکل یک وجود ندارد.

(109) گزینه‌ی ۳

$$1 \xrightarrow{(1 \times 2)+2} 4 \xrightarrow{(4 \times 2)+2} 10 \xrightarrow{(10 \times 2)+2} 22 \\ \xrightarrow{(22 \times 2)+2} 46 \xrightarrow{\times} 96 \\ \downarrow \quad \quad \quad \downarrow \quad \quad \quad \downarrow \\ 94$$

(110) گزینه‌ی ۴ در بقیه‌ی گزینه‌ها از تقسیم مقلوب عدد سمت چپ بر مقلوب عدد سمت راست، عدد وسط ساخته می‌شود.

$$87, 2, 93 \xrightarrow{\downarrow} 56, 5, 31 \xrightarrow{\downarrow} 36, 3, 12 \\ \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ 78 \div 39=2 \quad 65 \div 13=5 \quad 63 \div 21=3$$

(111) گزینه‌ی ۴ در همه‌ی عددها به جز عدد ۸۸۰، حاصل تقسیم صدگان بر دهگان می‌شود: یکان

$$111 \quad , \quad 212 \\ \downarrow \quad \quad \quad \downarrow \\ 1 \xrightarrow{\div} 1 \Rightarrow 1 \quad , \quad 2 \xrightarrow{\div} 1 \Rightarrow 2$$

(۱۲۸) گزینه ۳ یکان به یکان هزار، دهگان به صدگان، صدگان به دهگان، یکان هزار به دهگان هزار و دهگان هزار به یکان منتهی است.

شده‌اند. $(۶۴۵۲۱ \rightarrow ۴۱۲۵۶ \rightarrow ۳۸۲۹۷ \rightarrow ۸۷۹۲۳)$

(۱۲۹) گزینه ۱ به یکان یک واحد، به دهگان دو واحد، به صدگان سه واحد، به یکان هزار دو واحد و به دهگان هزار هم یک واحد افزوده شده است.

$(۷۴۳۵۶ \rightarrow ۸۶۶۷۷ \rightarrow ۴۶۸۹۴ \rightarrow ۳۴۵۷۳)$

(۱۳۰) گزینه ۲ به یکان دو واحد و به دهگان یک واحد اضافه شده است، صدگان بدون تغییر مانده و از یکان هزار یک واحد و از دهگان هزار هم دو واحد کم شده است.

$(۶۲۸۴۳ \rightarrow ۴۱۸۵۵ \rightarrow ۷۶۳۶۴ \rightarrow ۵۵۳۷۶)$

(۱۳۱) گزینه ۳ رقم یکان چهار واحد، دهگان سه واحد، صدگان دو واحد و یکان هزار یک واحد افزوده شده‌اند.

$(۸۶۴۲ \rightarrow ۹۸۷۶ \rightarrow ۴۳۲۱ \rightarrow ۵۵۵۵)$

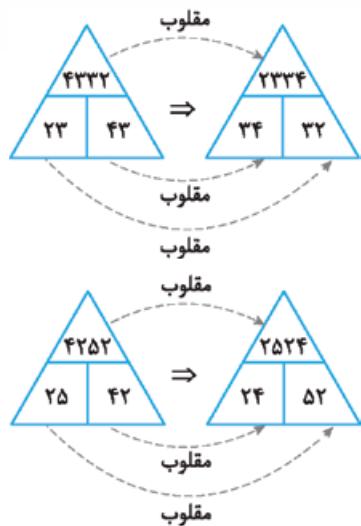
(۱۳۲) گزینه ۴ یکان و دهگان جایشان را با یکان هزار و صدگان با همان ترتیب عوض کرده‌اند.

$(۳۱۶۴ \rightarrow ۵۶۸۴ \rightarrow ۳۱۶۴)$

(۱۳۳) گزینه ۲ یکان به دهگان هزار، صدگان به یکان هزار، یکان هزار به صدگان، دهگان هزار به یکان تبدیل می‌شوند و دهگان بدون تغییر مانده است. این جایه‌جایی در عدد ۲۹۶۸۴ هم مشاهده می‌شود.
 $۱۳۲۵۲ \Rightarrow ۲۶۳۵۱$

$۶۳۲۷۹۲ \Rightarrow ۲۲۳۹۶$

(۱۳۴) گزینه ۴ عده‌های منتظر به صورت زیر مقلوب می‌شوند.

(۱۳۵) گزینه ۳ مجموع سه رقم سمت چپ در سمت چپ و مجموع چهار عدد سمت راست در سمت راست عدد جدید نوشته می‌شود.

$۵۷۲۸۶۴ \rightarrow ۱۴۱۹$
جمع جمع

$۱۳۲۴۷۸۵ \rightarrow ۶۲۴$
جمع جمع

$۴۶۷۹۲۵۳ \rightarrow ۱۷۱۹$
جمع جمع

(۱۱۷) گزینه ۱ از هر رقم سه واحد کم شده است.

$۵۳۷۹ \xrightarrow[\text{کاهش}]{\text{هر رقم سه واحد}} ۲۰۴۶$

$۴۹۶۳ \xrightarrow[\text{کاهش}]{\text{هر رقم سه واحد}} ۱۶۳۰$

(۱۱۸) گزینه ۲ عدد ۴۷۸۵۲ و ۲۵۸۷۴ مقلوب یکدیگر هستند یعنی جایگاه رقم‌ها از سمت چپ به راست عوض شده است.

$۴\ ۷\ ۸\ ۵\ ۲ \xrightarrow{\text{مقلوب}} ۲۵۸۷۴$

$۳۶۲۴۷۲ \xrightarrow{\text{مقلوب}} ۳۷۴۲۶۳$

(۱۱۹) گزینه ۱ رقم یکان به صدگان، دهگان به یکان و صدگان به دهگان منتقل شده‌اند.

$۷۵۲ \xrightarrow[\text{صدگان به دهگان}]{\text{یکان به صدگان، دهگان به یکان}} ۲۷۵$

$\uparrow\downarrow$

$۶۳۷ \xrightarrow[\text{صدگان به دهگان}]{\text{یکان به صدگان، دهگان به یکان}} ۷۶۳$

$\uparrow\downarrow$

(۱۲۰) گزینه ۱ جای یکان هزار و دهگان عوض شده است.

$۳\ ۷\ ۴\ ۶ \xrightarrow{\text{نوبت}} ۴\ ۲\ ۹\ ۱ \xrightarrow{\text{نوبت}} ۹۲۴۱$

(۱۲۱) گزینه ۴ هر رقم عدد ۳۸۴۶۲ دو برابر شده و در همان

نوبت و ترتیب نوشته شده است:

$$\begin{array}{r} 3\ 8\ 4\ 6\ 2 \\ \times 2 \\ \hline 6\ 16\ 8\ 12\ 4 \end{array} \Rightarrow \begin{array}{r} 4\ 6\ 5\ 1\ 3 \\ \times 2 \\ \hline 8\ 12\ 10\ 2\ 6 \end{array}$$

(۱۲۲) گزینه ۳ هر رقم از عدد ۴۲۸۶ نصف شده است:

$$\begin{array}{r} 4\ 2\ 8\ 6 \\ \div 2 \\ \hline 2\ 1\ 4\ 3 \end{array} \Rightarrow \begin{array}{r} 8\ 6\ 2\ 4 \\ \times 2 \\ \hline 4\ 3\ 1\ 2 \end{array}$$

(۱۲۳) گزینه ۲ دهگان عدد ۲۷۱۶ یک واحد کم شده است:

$4567 \rightarrow 4557$

(۱۲۴) گزینه ۳ اگر فرض را بر این قرار دهیم که از صدگان دو واحد کم شده است به جواب نمی‌رسیم چون ۸۲۳۵ در گزینه‌ها موجود نیست، پس بنا بر این می‌گذاریم که صدگان عدد اول به صفر تبدیل شده است.

$(2222 \rightarrow 2022 \rightarrow 8035 \rightarrow 8435)$

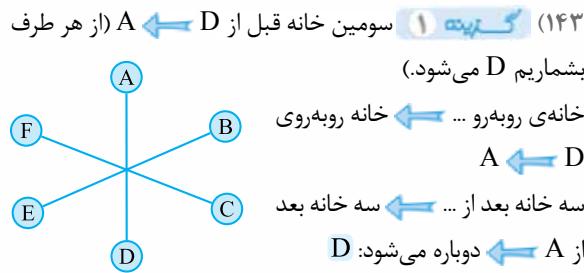
(۱۲۵) گزینه ۲ صدگان به دهگان، دهگان به یکان و طبیعتاً یکان به صدگان منتقل می‌شود.

$351 \xrightarrow{\text{کاهش}} 135 \xrightarrow{\text{کاهش}} 744 \xrightarrow{\text{کاهش}} 474$

(۱۲۶) گزینه ۳ از سمت چپ، رقم‌ها یکی درمیان یک واحد کم و زیاد شده‌اند.

$(9\ 3\ 3\ 4 \xrightarrow{\text{کاهش}} 8\ 4\ 2\ 5 \Rightarrow 5555 \xrightarrow{\text{کاهش}} 4646)$

(۱۲۷) گزینه ۲ یکان هزار و صدگان جایه‌جا شده‌اند و دهگان صفر شده است. $(3564 \rightarrow 5304 \rightarrow 8802 \rightarrow 8842 \rightarrow 624)$

گزینه ۴

شلم	کلم	کدو	پاز
هندوانه	سبزی زمینی	هویج	سمیر
انگور	کاهو	سبزی	گوجه
گلابی	سبزیجات	خیار	بادمجان

زمین قبل از زمین بادمجان ← خیار
۲ زمین بالاتر ... ← ۲ زمین بالاتر از خیار ← هویج
یک زمین قبل از زمینی ... ← یک زمین قبل از هویج ← سبزی زمینی
دقت کنید که با توجه به فلش بالای جدول حرکت باید افقی و از چپ به راست باشد.

گزینه ۲ نکته همون‌طور که در درسنامه یاد گرفتیم عدد اول به عددی گفته می‌شود که فقط بر خودش و یک بخش پذیر باشد. مثل عدد ۱۳ که به جز خودش و یک، مقسوم‌علیه دیگری ندارد. عدهای اول از ۲ شروع می‌شوند:

{۲, ۳, ۵, ۷, ۱۱, ۱۳, ۱۷, ۱۹,...} عدهای اول

در جدول ۲ تا عدد اول وجود دارد: ۲ و ۱۳ ولی چون قبل از ۲ عددي قرار

نداres پس عدد ۱۳ رو در نظر می‌گیریم.
عدد اول قرار داده شده در جدول ←
دومین عدد قبل از ... ←
بالای دومین عدد ... ←
اولین عدد در سمت راست ... ←

گزینه ۱ سومین عدد سمت راست عدد ۴۶ ← ۴۶
۲ عدد بالای عددی ... ← ۶۱ ←
سومین عدد سمت راست ... ← ۱۹ ←

گزینه ۳ جهت شمارش مشخص نیست پس هر دو

۹۷	۵۹	۴۳	۸۳	۲۳	۸۹	۴۷
۳	۱۱	۷۹	۶۱	۲	۷	۱۹
۱۲	۲۳	۱	۱۳	۲۹	۵	۴۱
۴۲	۳۱	۴۴	۳۷	۹۶	۶۷	۷۱

گزینه ۳ جهت شمارش مشخص نیست پس هر دو

جهت را حساب می‌کنیم،
دومین خانه قبل از ۵ ← ۳ یا ۷
رو به روی ... ← ۳ یا ۷
سومین خانه بعد از ... ← ۶ یا ۲ یا ۱۵
چون عدد ۶ در گزینه‌ها وجود ندارد،
پس جهت شمارش مشخص می‌شود.

گزینه ۱ حاصل جمع یکان و صدگان در سمت چپ و حاصل ضرب یکان و دهگان در سمت راست عدد جدید نوشته می‌شود.

$$\begin{array}{r} \text{ضرب} \\ 4 \ 2 \ 6 \\ \hline 1012 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ضرب} \\ 7 \ 5 \ 1 \\ \hline 85 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ضرب} \\ 3 \ 2 \ 5 \\ \hline 810 \end{array}$$

گزینه ۱ دو رقم سمت چپ ضرب می‌شوند و در سمت چپ عدد جدید نوشته می‌شوند. بقیه‌ی رقم‌ها جمع می‌شوند و در سمت راست عدد جدید قرار می‌گیرند.

$$\begin{array}{r} \text{جمع} \\ 5 \ 7 \ 4 \ 2 \ 9 \ 5 \ 1 \\ \hline 3521 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{جمع} \\ 4 \ 2 \ 8 \ 6 \ 5 \ 7 \\ \hline 826 \end{array}$$

۸۹۴۶۳ → ۳۴۹۶۸

⇒ ۵۷۸۴۴ → ۴۸۷۴۵

یکان ← دهگان هزار

دهگان ← بی‌حرکت

صدگان ← یکان هزار

یکان هزار ← صدگان

دهگان هزار ← یکان

تنها گزینه‌ای که دهگان بی‌حرکت مانده، گزینه‌ی (۴) است.

گزینه ۴ عدد، مقلوب می‌شود.

$$(5) \boxed{7 \ 3 \ 4 \ 2} \rightarrow \boxed{2 \ 4 \ 3 \ 2} \ (5) \Rightarrow (5) \boxed{2 \ 6 \ 8 \ 2} \rightarrow \boxed{2 \ 8 \ 6 \ 2} \ (5)$$

گزینه ۲ اگر تعداد ضلع‌ها را به رقم تبدیل کنیم به صورت رو به رو می‌شود:

متوجه می‌شویم که هر رقم نصف شده است:

(86 → ۴۳) ⇒ (66 → ۳۳)

تیپ ۶ موقعیت اعداد و حروف در جدول

گزینه ۳ از آخر به اول جمله شروع می‌کنیم.

۵	۸	۳
۷	۲	۶
۴	۹	۱

دومین عدد در سمت چپ ۱ ←

دومین عدد در بالای عددی قرار

می‌گیرد ← بالای ۴ ←

اولین عدد در سمت راست عددی ← اولین عدد سمت راست

۸ ← ۵ ←

تنها عدد زوج ← سومین عدد زوج

سومین عدد قبل از تنها عدد زوج ← سومین عدد قبل از ۳۰

۱۵ ←

دومین عدد قبل از ... ← دومین عدد قبل از ۱۵ ←

۹۹۶ راه اول ۳ گزینه (شمارش):

- (الف) م ب) (ب) م ج) (ج) م د) (الف) م ه)
(الف) م ج) (ب) م د) (ج) م ه)
(د) م ه) (ب) م ه)

راه دوم (استفاده از رابطه‌ی پاره خط):

$$\frac{\text{یکی کمتر} \times \text{تعداد نقطه}}{2} = \text{تعداد پاره خط}$$

پنج تا نیم خط در شکل وجود دارد و کافی است در رابطه به جای نقطه‌ها تعداد نیم خط‌ها را قرار دهیم.

$$\Rightarrow \frac{5 \times 4}{2} = 10 \quad \text{یکی کمتر} \times \text{تعداد نیم خط} = \text{تعداد زاویه‌ی تند}$$

۹۹۷ گزینه ۳ گزینه:

گزینه‌ی (۱) نادرست است؛ چون مثلاً متمم زاویه‌ی 10° درجه می‌شود 80° درجه که از خودش بزرگ‌تر است.

گزینه‌ی (۲) نادرست است؛ زیرا زاویه‌ی 81° درجه تند است.

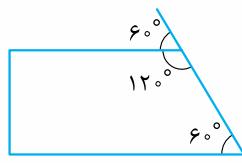
گزینه‌ی (۴) نادرست است؛ زیرا مکمل زاویه‌ی 90° درجه، 90° درجه است.

۹۹۸ گزینه ۳ گزینه:

$$52^\circ \xrightarrow[90^\circ - 52^\circ]{\text{مکمل}} 142^\circ \xrightarrow[180^\circ - 142^\circ]{\text{مکمل}} 38^\circ \xrightarrow[180^\circ - 38^\circ]{\text{مکمل}} 38^\circ$$

مکمل مکمل یک زاویه برابر خود زاویه است.

می‌دانیم که دو ضلع ذوزنقه با هم موازی‌اند.

پس براساس قانون خطوط موازی و مورب دو زاویه مشخص شده مساوی و برابر 60° درجه هستند.
 $180^\circ - 120^\circ = 60^\circ$

۱	۳۶
۴	۱۴۴
۵	۱۸۰

$\times 36$

کوچک‌تر $\rightarrow$

۱۰۰ گزینه ۱ گزینه:

وقتی یکی ۴ برابر دیگری باشد
يعني نسبتها ۱ به ۴ هستند.

۱۰۰۱ راه اول ۴ گزینه از طریق تجسم دوبعدی عقره‌های ساعت متوجه می‌شویم در ساعت $8:55$ دو عقره خیلی به هم نزدیک هستند. ساعت شمارنرزدیک ۹ و دقیقه‌شمار روی ۱۱.

راه دوم با محاسبه‌ی زاویه‌ی بین دو عقربه:

$$\begin{aligned} & \left. \begin{aligned} 30 \times 3 = 90 \\ 5 / 5 \times 30 = 165 \end{aligned} \right\} \\ & \Rightarrow 3:30' \Rightarrow 3:30' \Rightarrow 165 - 90 = 75 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \left. \begin{aligned} 30 \times 2 = 60 \\ 5 / 5 \times 25 = 132 / 5 \end{aligned} \right\} \\ & \Rightarrow 2:25' \Rightarrow 2:25' \Rightarrow 132 / 5 - 60 = 77 / 5 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \left. \begin{aligned} 30 \times 12 = 360 \\ 5 / 5 \times 15 = 82 / 5 \end{aligned} \right\} \\ & \Rightarrow 12:15' \Rightarrow 12:15' \Rightarrow \text{صفر} = 360 \\ & \Rightarrow 82 / 5 - \text{صفر} = 82 / 5 \end{aligned}$$

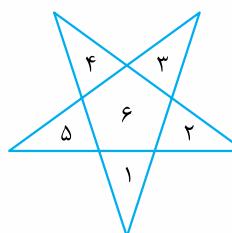
مثلث‌های ۸ ابخشی (۱،۲،۴،۵،۱۰،۱۱،۹،۱۶)

- ۴،۵،۶،۷،۱۰،۱۱،۱۲،۱۳ - ۱۵،۳،۸،۱۴،۶،۷،۱۲،۱۳

(۱،۲،۳،۸،۱۳،۱۴،۱۵،۱۶) (۴ عدد)

$$8 + 12 + 8 + 4 = 32$$

ابتدا برای سؤال مورد نظر شکل رسم می‌کنیم،

سپس شماره‌گذاری می‌کنیم:

مثلث‌های ۲ ابخشی: (۱ - ۲ - ۳ - ۴)

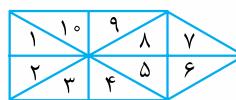
(۵ عدد)

مثلث‌های ۳ ابخشی: (۲،۵،۶ - ۱،۳،۶ - ۲،۶،۴)

(۵،۳،۶) (۵ عدد)

$$5 + 5 = 10$$

ابتدا با رسم شکل گفته شده شروع می‌کنیم

و سپس همه بخش‌ها را

شماره‌گذاری می‌کنیم.

مثلث‌های یکبخشی (۱ - ۹ - ۸ - ۷ - ۶ - ۵ - ۴ - ۳ - ۲ - ۱) (۱۰ عدد)

مثلث‌های دویبخشی (۱ - ۲ - ۳ - ۴ - ۵،۶ - ۳،۴ - ۱،۲)

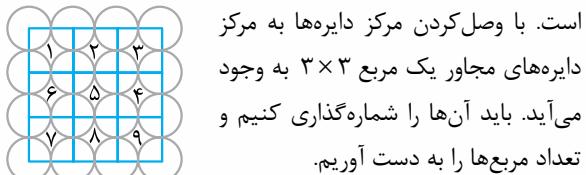
(۹،۱۰) (۷ عدد)

مثلث‌های ۴ بخشی (۱،۲،۳،۴ - ۳،۴،۵،۸ - ۱،۲،۳،۴)

(۱،۲،۹،۱۰) (۴ عدد)

$$10 + 7 + 4 = 21$$

۱۰۰۴ گزینه ۴ گزینه با توجه به سؤال که گفته شده به صورت 4×4 یعنی دایره‌ها ۴ سطر و ۴ ستون هستند که تعداد آن‌ها ۱۶ است.

مرربع‌های یکبخشی (۱ - ۲ - ۳ - ۴ - ۵ - ۶ - ۷ - ۸ - ۹) (۹ عدد)

مرربع‌های ۴ بخشی (۱،۲،۳،۴ - ۱،۲،۵،۶ - ۲،۳،۴،۵)

(۵،۴،۸،۹) (۴ عدد)

مرربع‌های ۹ بخشی (۱،۲،۳،۴،۵،۶،۷،۸،۹) (۱ عدد)

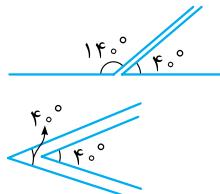
$$9 + 4 + 1 = 14$$

زاویه

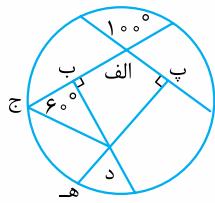
تیپ ۳۹

۱۰۰۵ گزینه ۴ گزینه حتماً یا مکمل‌اند مثل این:

و یا مساوی هستند مثل این:

(1008) **گزینه ۱** می‌دانیم
دو زاویه متقابل به رأس با هم
برابر هستند و مجموع زوایای
داخلی هر چهارضلعی 360°
درجه است.

$$= 100^\circ \text{ زاویهی (پ الف ب)}$$

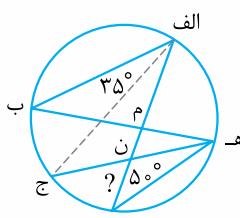
در چهارضلعی (الف ج د پ) داریم:

$$(100^\circ + 60^\circ) = 110^\circ = 360^\circ - (100^\circ + 90^\circ)$$

با توجه به این که زاویهی (پ د ج) با (ج د ه) مکمل هستند
می‌توانیم زاویه (ج د ه) را پیدا کنیم:

$$180^\circ - 110^\circ = 70^\circ \text{ زاویهی (ج د ه)}$$

$$90^\circ - 70^\circ = 20^\circ \text{ متمم زاویهی (ج د ه)}$$

(1009) **گزینه ۱** کافی است زاویهی (م ن ه) را پیدا
کنیم، چون «الف ج» نیمساز زاویهی
(ب الف د) می‌باشد، پس زاویهی
(ب الف د) برابر 70° درجه می‌باشد.

زاویهی (ب) با زاویهی (د) برابر است، چون هر دو روبه‌رو به کمان
(الف ه) هستند (50° درجه).

در مثلث (الف م ب) داریم:

$$60^\circ = 180^\circ - (70^\circ + 50^\circ) \text{ زاویهی (الف م ب)}$$

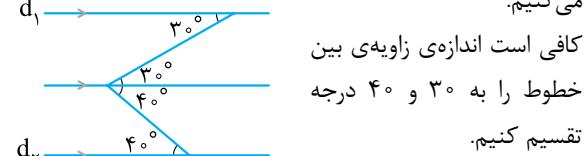
زاویهی (الف م ب) با زاویهی (م د) متقابل به رأس است، پس
داریم: $60^\circ = \text{زاویهی (م د)}$

زاویهی (ب هج) با زاویهی (ب الف ج) برابر است، چون هر دو روبه‌رو
به کمان (ب ج) هستند (35° درجه). در مثلث (م ن ه) داریم:

$$85^\circ = 180^\circ - (60^\circ + 35^\circ)$$

در نتیجه چون زاویهی (م ن ه) و (ج ن د) متقابل به رأس هستند،
پس داریم: $85^\circ = \text{زاویهی (ج ن د)}$

(1010) **گزینه ۲** برای راحتی حل این سؤال یک خط موازی
بین d_1 و d_2 رسم و با قانون خطوط موازی و مورب مسئله را حل
می‌کنیم.

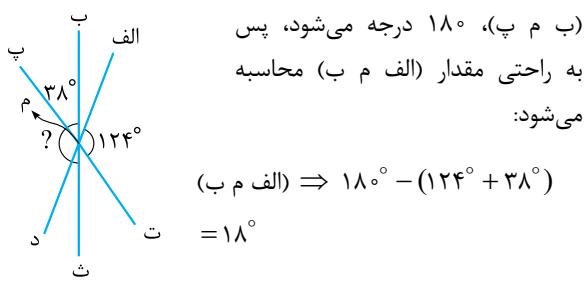
کافی است اندازهی زاویهی بین
خطوط را به 30° و 40° درجه
 تقسیم کنیم.

(1011) **گزینه ۴** می‌دانیم مجموع (الف م ت)، (الف م ب) و

(ب م پ)، 180° درجه می‌شود، پس
به راحتی مقدار (الف م ب) محاسبه
می‌شود:

$$180^\circ - (124^\circ + 38^\circ) \Rightarrow 180^\circ - (124^\circ + 38^\circ)$$

$$= 18^\circ$$

$$\begin{aligned} (1007) \quad & 30 \times 8 = 240 \\ & 8 : 55' \Rightarrow 8 : 55 \times 5 = 302 / 5 \\ & \Rightarrow 302 / 5 - 240 = 62 / 5 \end{aligned}$$

یادتان باشد ساعت ۱۲ را صفر در نظر بگیرید.

(1002) **گزینه ۴** در تصویر، ترازو به 40° درجه است

پس عقریه $\frac{50}{40}^\circ$ حرکت می‌کند و چون صفحه 360° درجه است
پس:

$$\frac{50}{40}^\circ \times 360^\circ = 45^\circ$$

(1003) **گزینه ۳** می‌دانیم O_1 و O_2 متقابل به رأس هستند
و با هم مساوی‌اند.

از طرفی می‌دانیم O_1 و O_2 مکمل هستند. پس:

$$\hat{O}_1 + \hat{O}_2 = 180^\circ \Rightarrow \hat{O}_2 = 200 - 180 = 20^\circ$$

$$\hat{O}_2 + \hat{O}_3 = 180^\circ \Rightarrow \hat{O}_3 = 180 - 20 = 160^\circ$$

(1004) **گزینه ۲** با توجه به این که زاویهی بین نیمسازهای
دو زاویه 55 درجه است، پس مجموع آن‌ها دو برابر این مقدار یعنی
 110 درجه است.

$$\left. \begin{aligned} 55 \times 2 = 110^\circ \\ 40^\circ = \text{اختلاف دو زاویه} \end{aligned} \right\}$$

$$\frac{110 + 40}{2} = 75^\circ \text{ زاویهی بزرگتر}$$

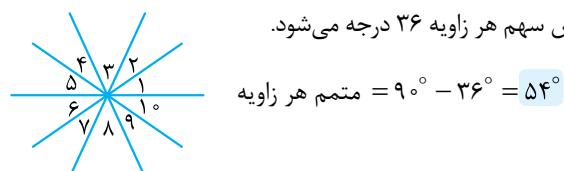

$$180^\circ - (50 + 90) = 40^\circ$$

$$180^\circ - 40^\circ = 140^\circ$$

$$140^\circ \div 2 = 70^\circ$$

(1006) **گزینه ۲** پنج خط راسم می‌کنیم و می‌دانیم که صفحه‌ی
کامل 360 درجه است. از آن جا که 10° زاویهی مساوی به وجود آمده
پس سهم هر زاویه 36 درجه می‌شود.

(1007) **گزینه ۲** مانند شکل زیر می‌توانیم تمام زاویه‌های
نیم‌صفحه‌ی موجود در شکل را پیدا کنیم. در مرکز هر ضربدر،
چهارتا زاویهی نیم‌صفحه وجود دارد. ۹ تا محل ضربدر داریم که
شماره‌گذاری شده‌اند و در هر کدام چهار زاویهی نیم‌صفحه داریم.
پس کلا 36 تا زاویهی نیم‌صفحه خواهیم داشت.

